

Arkivbeskrivning 1862–1971

Innehållsförteckning

Inledning	4
Myndighetens namn och tillkomst.....	4
Organisation, verksamhet och historik.....	4
Historik	4
Tiden före 1862.....	4
1862	5
1863	5
1876.....	5
1913.....	5
1918.....	5
1934	5
1939	5
1946	5
1950	5
1952	5
1956	5
1958	6
1960	6
1971.....	6
Verksamhet och organisation.....	6
1962-1970.....	6
1920-1970	7
Bestämmelser för myndighetens verksamhet.....	7
Myndighetens huvudsakliga verksamhet.....	7
Planering och styrning av arkivbildningen.....	7

Register, förteckningar, sökhjälpmedel och tekniska hjälpmedel	8
Bevarande och gallring	8
Inskränkningar i tillgängligheten genom sekretess	8
Uppgifter som regelbundet hämtas eller lämnas till andra	8
Myndighetens rätt till försäljning av personuppgifter.....	8
Arkiv som myndigheten förvarar	8
Arkiv som överlämnats till arkivmyndighet (eller annan myndighet)	9
Arkivverksamhetens organisation och ansvar	9
Upplysningar om myndighetens allmänna handlingar ...	9

Inledning

Denna arkivbeskrivning, upprättad enligt 6 § arkivlagen (1990:782) har till uppgift att i första hand underlätta för allmänheten att ta del av allmänna handlingar. Arkivbeskrivningen uppfyller även kravet på beskrivning av myndighets allmänna handlingar enligt bestämmelserna i 4 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Arkivbeskrivningen gäller för åren när Knivsta var uppdelad i sockenkommuner (1862-1951) samt när Knivsta var storkommun (1952-1971).

Myndighetens namn och tillkomst

1862-1971 var Knivsta kommun en egen kommun för att sedan ingå i Uppsala kommun fram till och med 2002. Knivsta tillhörde under perioden Stockholms län.

Organisation, verksamhet och historik

1862-1951 bestod Knivsta kommun av sockenkommunerna: Alsike, Knivsta, Husby-Långhundra, Lagga, Vassunda och Östuna. I arkivet finns ofta handlingar från tiden före 1863 års kommunalreform.

Vad gäller Lagga sockenkommun delas Hemhjälpnämnd, polisdistriktsförbundet och Kristidsnämnden med Östuna sockenkommun.

1952-1971 var Knivsta en enda storkommun vilka följande kommuner ingick: Alsike, Husby-Långhundra (Ingår i Skepptuna kommun 1952-1966), Knivsta, Lagga, Vassunda och Östuna.

Historik

Tiden före 1862

År 1843 följde en ny förordning om sockenstämmor, kyrkoråd och sockennämnder. Det nya utgjordes av sockennämnderna. Sockenstämma och kyrkoråd behöll i huvudsak sina gamla former med kyrkoherden som fortsatt självskriven ordförande.

På landet var det intill 1862 sockenstämman som bestämde i frågor om kyrkans skötsel, folkskolans och fattigvårdens ordnande, samt andra gemensamma ärenden i hela riket.

1862

21 mars kom förordningarna om kommunalstyrelse och förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd.

1863

1 januari kom en kommunreform där kommunindelningen på landsbygden indelades efter socknarna. Alsike, Knivsta, Husby-Långhundra, Lagga, Vassunda och Östuna sockenkommuner skapades.

Kommunalstämma hölls i Knivsta, Lagga, Husby-Långhundra.

1876

1876 bestämmer sockenstämman, att en särskild småskola ska byggas och att denna skulle tagas i bruk 1878.

1913

Kommunala nykterhetsnämnder inrättas i alla kommuner enligt föreskrifterna i 1913 års lag om behandling av alkoholister.

1918

En generösare fattigvårdsförordning trädde i kraft.

1934

Barnavårdsnämnden betecknas som ungdomsnämnd när ungdomsärenden avgjordes.

1939

Oktober. Kristidsnämnder blir obligatoriska och Alsike kristidsnämnd startades. Nämnden ansvarade bland annat för livsmedelsransoneringen.

1946

Förordningen som reglerade familjebidragen och nämnderna upphävs.

1950

Kristidsnämnderna och livsmedelsransoneringen upphör, med undantag av ransoneringen på kaffe.

1952

Beslut tas av riksdagen att antalet landskommuner skulle minskas, den så kallade storkommunsreformen. Knivsta blir nu en storkommun.

Kommunalnämnden får delegation på att ansvara för vatten och avlopp.

1956

Fattigvårdsstyrelsen ersätts av en socialnämnd.

1958

Från 1958 ska fullmäktige tillsätta en särskild skolstyrelse med ansvar för all skolverksamhet i kommunen, och inte bara för den obligatoriska folkskolan. Detta enligt skolreform.

1960

Riksdagen beslutar om införandet av en allmän hälsovårdsstadga från 1 januari 1960.

Hemsysterstyrelsen. Fr o m 1960 övergick dess handlingarna till barnavårdsnämnden.

1971

Knivsta storkommun uppgick i Uppsala kommun enligt kommunblocksreformen.

Verksamhet och organisation

1962-1920

Högst beslutande organ var kommunalstämman med vald ordförande. Men man kunde ersätta stämman med ett fullmäktige. Beslut om införande av fullmäktige skulle tas på kommunalstämma, och 2/3 majoritet krävdes. Kommunalstämman upphörde dock inte helt om man valde att bilda fullmäktige. Bland annat skulle vissa ekonomiska frågor fortfarande avgöras på stämman.

I Knivsta hade följande socknar kommunfullmäktige: Husby-Långhundra och Knivsta sockenkommuner.

Fattigvårdsförordningarna krävde att varje enskild kommun och dessförinnan varje socken skulle svara för sina egna fattiga. Vården av vanartiga barn var däremot, enligt lagen från 1902, skolrådets och därmed den kyrkliga församlingens ansvar. Vissa kommuner tillkom så småningom särskilda **barnavårdsnämnder** för att handlägga alla ärenden rörande barnavård. Efter beslutet om tillsättandet av barnavårdsmän 1917, för att garantera en bättre kommunal barnavård.

Särskilda **nykterhetsnämnder** ansvarade för ransonering av spritinköpen som därefter endast kunde ske i särskilda butiker mot uppvisande av en motbok. Kommunerna skulle också föra register över personer som inte hade tillåtelse att köpa sprit. Motboken levde kvar fram till 1955. Östuna sockenkommun är den enda som har en förteckning över motboks innehavare (1926).

Kommunalstämman skulle hålla tre ordinarie sammanträden per år. Den obligatoriska kommunalnämnden skulle förbereda ärenden och verkställa fattade

beslut. Den skulle också vårda kommunens egendom, upprätta förslag till budget samt fyrkants-, debiteringsochuppborðslängder. Nämnden skulle dessutom debitera kommunalskatt och uppbära kommunens inkomster.

1920-1970

För landskommunernas del tillkom under denna epok ytterligare en ny uppgift, nämligen att förse invånarna i framväxande tätorter med infrastruktur.

Med barnavårdslagen från 1924 (SFS 1924:361) fick barnavården ett innehåll som i sina huvuddrag överlevde ända fram till 1970-talet. Lagen gällde från 1 januari 1926 och gjorde barnavårdsnämnder obligatoriska i alla kommuner. Små

kommuner kunde söka dispens från kravet på särskild nämnd. Om ansökan blev beviljad inträdde fattigvårdsstyrelsen som barnavårdsnämnd. Minst en av ledamöterna i barnavårdsnämnden skulle enligt 1924 års lag vara kvinna.

Kommunala kristidsnämnder blev obligatoriska från oktober 1939.

Bestämmelser för myndighetens verksamhet

- Alkoholistlag (1931)
- Barnavårdslag (SFS 1924:361)
- Byggnadsstadga
- Fattigvårdsförordningarna
- Folkskolestadgan
- Förordning om rusdrycksförsäljning (1917-1954)
- Hälsovårdsstadgan
- Kommunallagen
- Lag om nykterhetsvård (1954)
- Lag om samhällets barnavård och ungdomsvård
- Lagen om socialhjälp (1956)
- Stadsplanelagen

Myndighetens huvudsakliga verksamhet

Knivsta kommuns handlingar består främst av protokoll.

Planering och styrning av arkivbildningen

Informationshanteringsplanen styr hanteringen av handlingar inom Knivsta kommun.

Register, förteckningar, sökhjälpmedel och tekniska hjälpmedel

Allmänna handlingar begäras ut via registrator på knivsta@knivsta.se.

Det finns inga tekniska lösningar som allmänheten själva kan använda för att söka och ta del av allmänna och offentliga handlingar hos myndigheten.

Diarium och protokoll utgör de viktigaste sökingångarna i myndighetens arkiv. Alla sökingångar finns fysiskt på papper i kommunarkivet.

Bevarande och gallring

Ingen gallring sker. Alla handlingar bevaras.

Inskränkningar i tillgängligheten genom sekretess

Även om de flesta av de allmänna handlingarna som kommer till som en följd av kommunens verksamhet är offentliga förekommer det uppgifter som skyddas av sekretess.

Uppgifter som regelbundet hämtas eller lämnas till andra

För dessa äldre handlingar hämtar Knivsta kommun inte in offentliga uppgifter från andra myndigheter. Till exempel Länsstyrelsen i Uppsala kan efterfråga information från de äldre delarna av arkivet.

Knivsta kommun lämnar på begäran från allmänheten ut allmänna handlingar efter sekretessprövning.

Myndighetens rätt till försäljning av personuppgifter

Myndigheten har ingen rätt att sälja personuppgifter.

Arkiv som myndigheten förvarar

I kommunarkivet förvaras Knivsta kommuns handlingar i pappersformat.

Arkiv som överlämnats till arkivmyndighet (eller annan myndighet)

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet för Knivsta kommun. Handlingar som ska bevaras ska föras till centralarkiv, kommunarkivet, för slutarkivering.

Arkivverksamhetens organisation och ansvar

Varje nämnd har en informationsägare, informationskoordinator och informationsförvaltare.

Arkivmyndighet:	Kommunarkivarie
Informationsägare:	Förvaltningschef
Informationskoordinator:	Kommunstyrelsen registrator
Informationsförvaltare:	Enhetschef

Upplysningar om myndighetens allmänna handlingar

För upplysningar om kommunstyrelsens allmänna handlingar, deras användning och sökmöjligheter kontaktas i första hand registraturen på knivsta@knivsta.se.